

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
ДЕВ'ЯТА КИЇВСЬКА ДЕРЖАВНА НОТАРІАЛЬНА КОНТОРА
03087 м. Київ, вул. Волинська, 6, тел. (044) 243-30-38

**УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ
НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТИВ,
ПРАВОВОЇ РОБОТИ ТА ПРАВОВОЇ ОСВІТИ**

**Майно, яке є спільною сумісною власністю подружжя, та спадкування такого майна.
Свідоцтво про право власності на частку в спільному майні.**

Відповідно до стаття 1226 Цивільного кодексу України частка у праві спільної сумісної власності спадкується на загальних підставах. Відповідно до стаття 355 Цивільного кодексу України, майно, що є у власності двох або більше осіб (співвласників), належить їм на праві спільної власності. Існують два види спільної власності: спільна часткова та спільна сумісна.

Спільна сумісна власність - це власність двох або більше осіб без визначення часток кожного з них у праві власності, тоді як у спільній частковій власності частки кожного визначені. Підставами встановлення спільної сумісної власності є укладання шлюбу, передача майна у спільну сумісну власність наймача та членів його сім'ї у процесі приватизації державного житлового фонду, спільна праця за спільні кошти членів сім'ї.

Право спільної сумісної власності подружжя регулюється Главою 8 Сімейного кодексу України. Поняття і види права спільної власності, правовідносини які виникають при визначенні часток у праві спільної часткової власності регулюється Главою 26, статтями 355-372 Цивільного кодексу України. За загальним правилом, майно, набуте за час шлюбу, крім речей індивідуального користування, є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя.

При оформленні спадщини (як за законом так і за заповітом), нотаріус у випадках, коли з документа, що посвідчує право власності, вбачається, що майно може бути спільною сумісною власністю подружжя, повинен з'ясувати, чи є у спадкодавця той з подружжя, який його пережив і який має право на 1/2 частку в спільному майні подружжя.

За наявності другого з подружжя нотаріус видає йому свідоцтво про право власності на частку в спільному майні подружжя. Відтак, частка померлого в спільному майні повинна бути виділена для отримання спадщини його спадкоємцями. В такій ситуації може існувати два варіанти розвитку подій: коли другий з подружжя співпрацює зі спадкоємцями або коли не співпрацює.

В першій ситуації, один з подружжя повинен звернутися до нотаріуса із заявою про видачу свідоцтва про право власності на частку в спільному майні подружжя. У його свідоцтві, за заявою спадкоємців і за його згодою, може бути визначена частка померлого, а друга частина майна спадкується в загальному порядку між спадкоємцями, які подали заяви про прийняття спадщини та у строк до 6-ти місяців з дня смерті спадкодавця не відмовились від прийняття спадщини.

Вирішення другої ситуації є більш складним. Якщо після відкриття спадкової справи другий з подружжя не звернувся до нотаріуса для виділення частки, то спадкоємців чекає наступний шлях отримання своєї спадщини:

1. Звернутися до нотаріуса з вимогою видати свідоцтво про право на спадщину. Очевидно, що нотаріус відмовиться це робити без попереднього виділення частки.
2. Отримати постанову про відмову у вчиненні нотаріальних дій.

3. Звернутися з позовом до іншого з подружжя з вимогою визначити частку в спільному майні. Метою такої дії є отримання судового рішення, на підставі якого нотаріус зможе видати свідоцтво про право на спадщину.

Для задоволення позову спадкоємець повинен довести, що майно дійсно є спільною сумісною власністю та спадкодавець мав на нього право, а також, що особа має право на спадкування.

Таким чином, після смерті особи, її спадкоємці мають всі шанси на протязі довгих років зустрічатися в судах з приводу поділу майна. Для уникнення цієї ситуації про долю спадщини варто турбуватись завчасно, особливо, якщо спадкодавець укладав не один шлюб.